

Antepfistiği Psillidi

[*Agonoscena pistaciae* Burck. and Laut. (Hemiptera: Aphalaridae)]

Tanımı, Yaşayışı ve Zarar Şekli

Ergini 1,0-1,8 mm boyunda, açık kahve-msarı renktedir. Kışlık formları yazılık formdan daha büyütür. Kanatlar saydam yapıdır.

Yumurtalar ilk bırakıldıkların-

tek tek bırakır. Yaz ayları boyunca erginler yumurtalarını yaprakların alt ve üst yüzeylerine 15-20 adetlik gruplar halinde daire ve hilal şeklinde bırakırlar (Şekil 1).

Yumurtalardan yeni çıkan nimfler önceleri beyaz, daha sonraki dönemler sarı rengin tonlarını-

Şekil 1 Antepfistiği Psillidi Yumurtaları

da beyaz, açılmaya yakın koyu sarı ve turuncu renkli olup; şekli elipsoid biçimindedir. Kışlayan erginler, nisan ayı başından itibaren çıkar yumurtalarını taze yapraklara ve sürgün uçlarına

dadır (Şekil 2). Kişi ergin olarak, ağaçların kabuk altlarında ve dökülen yaprakların arasında uyuşuk olarak geçirir.

Ergin yaşamı süresince 120-150 adet yumurta bırakır. Birin-

Uzm. Serpil KARADAĞ
Antepfistiği Araştırma İstasyonu Müdürlüğü

ci döl yumurtaları 7-10 günde açılırken, daha sonraki döllerde yumurtaların açılma süresi, sıcaklığı bağlı olarak temmuz ve ağustos aylarında 4,5-5 gündür. Yumurtadan çıkan nimfler yapraklarda bitki özsuyunu emerek beslenir. Nimfler beslenmeleri sonucu tatlımsı bir madde çıkarırlar. Zararının çok yoğun olduğu ağaçların altı tatlımsı maddelerin kristalleşip yere dökülmelerinden dolayı bembez olur (Şekil 3)

Zararının yoğunluğuna göre yapraklar sararip dökülür. Yaprakların zamanından önce dökülmesi, sürgünlerdeki bir yıl sonra meyve verecek karagözlerin dökülmelerine neden olur (Şekil 4). Yapraklar çok erken dökülmüş ise meyvelerin iç doldurması azalır. Yılda 5-6 döl verebilir. Antepfistiği Psillidi'nin birçok doğal düşmanı belirlenmiştir önemlileri Şekil 5-6-7-8' de verilmiştir.

Şekil 2 Antepfistiği Psillidi Nimfleri

Şekil 3 Antepfistiği Psillidinin Çıkardığı Maddeler

Şekil 4 Antepfistiği Psillidi Zararı

Şekil 5. *Anthocoris minki* (Faydalı Böcek)

Şekil 6. *Coccinella sp.* (Faydalı Böcek)

Şekil 7. *Oenopia conglobata* (Faydalı Böcek)

Şekil 8. *Chrysoperla sp* (Faydalı Böcek)

Kültürel Önlemler

Toprak işlemeyle yere dökülen yapıtların toprağa karıştırılması sağlanmalıdır.

Kimyasal Mücadele

İlaçlama zamanını belirlemek için dikkat edilecek hususlar şunlardır;

- Mayıs ayı ortalarından itibaren, haftada bir yapılacak sayımlarda 100 bileşik yaprakta 20-30 nimf görülmesi
- İlk yazlık ergin ve yumurta sayısında belirgin bir artışın kaydedilmesi
- Konulan yumurtaların birçoğunu açılmış olması
- İlk ergin parazitoit çıkışlarının henüz başlamamış olması

Bu koşullara uyularak yapılan tek bir ilaçlama yeterli olmaktadır. Psyllid zararı başladıkten sonra yoğun karagöz dökümü olacağından mücadelede geç kalınmamalıdır.

Mücadelesi

Kaynaklar:

- ALKAN,B.,1953.Antepfistiğinin Başlıca Hastalık ve Zararlıları A.Ü.Zir.Fak.Yıl, 5 (3-4):209-225
 .BOLU, H. ve KORNOŞOR, S., 1995. Şanlıurfa İl'nde farklı iki Antepfistiği çeşidine *Agonoscena pistaciae* Burc. and Laut.'nın populasyon değişimi. GAP Bölgesi Bitki Koruma Sorunları ve Çözüm Önerileri Sempozyumu Bildirileri, 27-29 Nisan 1995, Şanlıurfa, 165-176.
 ÇELİK, M.Y., 1975. Gaziantep İl'nde Antepfistiğinin zararlıları ve bunların faydalı böcekleri üzerinde çalışmalar. Zir. Muc. Araşt. Yill., 9:43-44
 ÇELİK,Y., 1981. Gaziantep ve çevresinde Antepfistiklerında Psylloidea'ya bağlı önemli zararlı türlerin tanınmaları, yayılışları, konukçuları, kısa biyolojileri ve doğal düşmanları üzerinde araştırmalar. Adana Zir. Muc. Araşt. Enst., Araşt. Eser. Ser., No.51, 108 s.
 TOKMAKOĞLU, C., 1973. Antepfistiği zararlısı *Agonoscena targionii* Licht. böceğinin biyolojisi ve mücadeleşi ile ilgili bazı tespitler. Bit. Kor. Bült., 13(2): 67-72